

бр. 52/2023
13. 2. 2023.

ИЗВЕШТАЈИ

о раду стручних тела Библиотекарског друштва Србије за 2022. годину

Извештаје су доставила следећа стручна тела:

- 1) Секција за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије;
- 2) Секција за матичне библиотеке Библиотекарског друштва Србије
- 3) Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије
- 4) Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије

Секција за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије

Секција за културне и образовне програме у библиотекама БДС-а (у даљем тексту Секција) је имала богат и садржајан рад у току 2022. год. Одржано је укупно 5 онлајн (зоом) састанка на којима је разматрала постојеће стање и предлагала мере за рад.

У складу са одлукама управе БДС-а, а у вези са предложеним пројектима, Секција је у току 2022. г. реализовала два пројекта:

1. Поетско-рецитаторски конкурс „Од детета до поете“

Пројекат „Од детета до поете“ с онлајн менторским програмима осмислило је Дечје одељење Градске библиотеке у Новом Саду и први циклус реализовало током 2020. године. Нови циклус расписан је 2. априла 2022. године, на Међународни дан детета, а завршен у оквиру Дечје недеље, 7. октобра. Циљ конкурса је подстицање деце узраста од 9 до 14 година да развијају свој поетско-говорни потенцијал уз подршку два вишемесечна онлајн професионална менторска програма. Овогодишњи ментори и чланови жирија били су писци за децу Виолета Јовић, Бранко Стевановић, Горан Новаков, Елизабета Георгиев, Оливера Недељковић, Драгана Младенов и Марко Грујић. Деца су се такмичила у две категорије: оригинална песма и рецитовање. Конкурс је реализован истовремено у 10 библиотека широм Србије, у организацији Секције за културне и образовне програме у

библиотекама Библиотекарског друштва Србије. Координатори пројекта су Катарина Новаковић и Драгана Божић ГБНС.

2. Пројекат "Библиотеке у оку уметника" (аутор и кординатор пројекта Синиша Голубовић)

Пројекат „Библиотеке у оку уметника“ подразумевао је умрежавање чинилаца културе и интензивно повезивање са локалном заједницом кроз сарадњу јавних библиотека и локалних ликовних уметника. Кроз Пројекат, јавне библиотеке су добиле могућност да ангажују истакнуте локалне ликовне ствараоце који су својим делима, у слободној техници, овековечили архитектонска здања јавних библиотека из своје средине. Пројекат је био модуларног типа и предвиђао је реализацију у онлајн и офлајн окружењу. Чак 22 јавне библиотеке, учеснице Пројекта, одабрало је ликовног уметника из своје средине, прикупило ликовне радове и дигитализовало их. Уметничке слике су представљене виртуелном изложбом, а у плану је и организовање физичке изложбе која би пропутовала Србију и гостовала у галеријама јавних библиотека.

Пројекат је осмишљен са вишеструким циљевима: остварена је интеракција културних стваралаца у локалној заједници, истакнут је и осветљен рад локалних ликовних уметника, приказивање разноликости објеката у којима су смештене библиотеке у градовима, умрежавање, повећавање видљивости јавних библиотека у јавности и истацање вишеслојног значаја библиотека као носилаца идентитета народа, важних знаменитости локалне средине и уопште значаја институција културе једне земље. Пројекат је намењен широкој јавности Србије, корисницима јавних библиотека, љубитељима ликовне уметности и свим културним посленицима.

Секција је све постигнуте резултате представила на стручном форуму БДС-а 25.10. 2022.године, који је одржан у склопу Међународног сајма књига у Београду. О резултатима рада говорили су председница Секције Светлана Сабо и координатори пројекта Катарина Новаковић и Синиша Голубовић.

Крајем године дошло је до промена у руководству Секције. Колегиница Светлана Сабо је из личних разлога поднела оставку на место председника Секције.

Чланови Секције су на састанку одржаном 20.12.2022. године за новог председника изабрали Синишу Голубовића, члана Секције. На изнети предлог да колега Голубовић буде председник позитивно је гласало 19 од укупно 23 члана.

ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ ЗА КУЛТУРНЕ И ОБРАЗОВНЕ ПРОГРАМЕ У БИБЛИОТЕКАМА ЗА 2023. ГОДИНУ

Секција за културне и образовне програме у библиотекама је на састанку одржаном 20.12.2022.год. разматрала могуће правце деловања и рада у наступајућој години. Констатовано је како материјална ситуација у библиотекама утиче на обим планирања и реализацију активности Секције.

Узимајући све чињенице у обзир, чланови Секције су се усагласили да се у 2023. години настави са реализацијом пројеката:

1. “Од детета до поете” (трећа сезона). Досадашњи резултати ове програмске активности су указали на њену учинковитост у подстицању и развијању песничког стваралаштва код деце.

Други циклус је обухватио десет библиотека. Сматрамо да се у даљем раду може учинити још више на промоцији пројекта са циљем да се повећа обим учешћа како библиотека, тако и деце. Сматрамо да пројекат има потенцијал да се прошири и на дијаспору и тиме добије међународни значај. Носилац пројекта је Градска библиотека у Новом Саду, координатори Катарина Новаковић, Драгана Божич. Пројекат би био реализован у интервалу од 2. 4. до 10.10.2023. године.

2. “Библиотеке у оку уметника”. Овај пројекат улази у фазу излагања тј. организовања физичких изложби по библиотекама Србије. За ту прилику је осмишљен план гостовања, на основу пријава заинтересованих библиотека. Својеврсни ликовни караван креће 14. 2. 2023. године из новог здања Библиотеке “Атанасије Стојковић” у Руми. Наставља свој пут кроз 15 библиотека које повезују север, запад, југ и исток Србије. Своје путовање завршава у Кладову крајем октобра 2023. године.

На овај начин остварујемо идеју повезивања и умрежавања јавних библиотека.

Послали смо јединствену поруку, да су преко потребне зграде које би својом функционалношћу потпомогле рад библиотека, као и пружање услуга корисницима.

Секција је узела у разматрање скице пројекта “Мачевање речима” колегиница из библиотеке у Пожаревцу, као и пројекта “Знамените жене вашег краја” колега из алексиначке библиотеке.

Спровођење ових пројеката зависи од техничких и материјалних услова (у овој години је препоручено пилотирање истих код ограниченог броја библиотека).

У разматрању је и предлог да се организује стручни скуп на тему размене искуства библиотека у раду са лицима са инвалидитетом.

Секција се припрема за активно учешће у изборној години друштва. У ту сврху ће се обавити ревидирање чланова секције, анализа активности, и предлагање нових.

Синиша Голубовић, председник секције
Милена Димитријевић, помоћник председника
Јасна Бркић, помоћник председника

Примљено: 6. 2. 2023.

Деловодни број додељен: 7. 2. 2023.

Секција за матичне библиотеке Библиотекарског друштва Србије

Секција за матичне библиотеке, након двогодишње паузе, одржала је 30. маја 2022. свој састанак у Народној библиотеци Србије. На том састанку, како се касније испоставило једином у току 2022. године, одржани су избори за председника и секретара Секције, промовисан је приручник за школске библиотекарске Библиотечке компетенције за XXI век, те је било речи и о Посебном колективном уговору.

Секција је узела учешће и на форуму БДС на тему Секције и комисије БДС: потребе и могућности стручног удруживања и повезивања. Форум је одржан у оквиру 65. међународног сајма књига, а третирана су, по први пут, стручна тела у оквиру Друштва.

ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ ЗА МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ БДС ЗА 2023. ГОДИНУ

Секција за матичне библиотеке планира минимум два састанка током 2023. године. Приликом организовања окупљања, посебна пажња посвећује се томе да не дође до поклапања термина Секције са састанцима које организује Матична служба НБС.

Председник Секције за матичне библиотеке
Небојша Цвејић

Примљено: 9. 2. 2023.

Деловодни број додељен: 13. 2. 2023.

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије у 2022. години имала је два састанка.

Први састанак одржан је 20. маја 2022. године, на којем је изабран секретар Секције, Ана Јанковић, и одржана су два предавања:

1. „Предметизација саставних делова публикација у пракси Народне библиотеке Србије” – Ана Стевановић (предавач по позиву)
2. „Слободно обликована предметна одредница у систему узајамне каталогизације: поље 610 у блоку садржинске анализе” – предавачи Зорица Ђокић и Милица Мирчић.

Ана Стевановић је информисала чланове Секције да ће IFLA ускоро објавити „Смернице за националне библиографије”, које треба што пре превести на српски језик. Говорећи о пољу 610 – слободно обликована предметна одредница у оквиру блока садржинске анализе, истакла је његов значај и специфичну улогу каталогизатора, јер оно пружа додатну информацију; такође, препоручила је коришћење контролисаних листâ и вокабуларâ на сајту „searchFast”, пројекту OCLC-а. Да би се са овом темом упознао већи број каталогизатора, Секција је, у сарадњи са БДС-ом, 24. 11. 2022. године организовала вебинар на платформи Зум. Предавач је била Ана Стевановић, а тема излагања „Предметизација саставних делова публикација у пракси Народне библиотеке Србије”. Небојша Ковачевић, дипломирани филозоф, библиотекар саветник за редакцију узајамне базе у погледу

каталогизације и класификације саставних делова публикација из Одсека аналитике серијских публикација Народне библиотеке Србије, саставио је смернице за предметизацију саставних делова.

Покренуто је и питање понуђене табеле са дијакритичким знацима у COBISS-у коју каталогизатори најчешће користе при уносу етимолошког облика имена страних аутора у бази CONOR или у оквиру напомене о оригиналу у библиографском опису јединице.

Захваљујући сарадњи са ВБС-ом, добијен је одговор од ИЗУМ-а да се неће радити на проширењу табеле COBISS знакова. У COBISS-у је омогућено претраживање и бележење библиографских података на различитим писмима, (нпр. на грчком, арапском, кинеском итд.). Омогућен је унос произвољних UNICODE знакова, као и знакова из страних писама. Питање уноса етимолошког облика имена аутора може се решити тако што се преузме са интернета одговарајућа тастатура за жељени језик. Тренутно је у изради приручник за унос словних ознака црквенословенске ћирилице.

Рад Секције је организован и у оквиру радних група. Радна група за предметну и универзалну децималну класификацију имала је два састанка на којима се бавила предметном класификацијом, а Радна група за аналитичку обраду имала је три састанка на којим се бавила аналитичком обрадом зборника и употребом анотације при аналитичкој обради.

Други састанак Секције био је 23. 12. 2022. године на ком је настављена дискусија по поменутих темама и договорено је да Верица Шево, Маја Аћимовић и Тамара Малешев буду аутори пројекта за одржавање стручног скупа који ће бити посвећен предметној класификацији и каталогизацији; средства је потребно обезбедити и за штампање зборника радова са тог скупа. Закључено је да ће се о покренутих темама још разговарати у наредном периоду, јер су предвиђене и програмске измене у делу исписа библиографија у COBISS-у.

Покренута је и тема у вези са достављањем упутства за уједначену обраду од стране Обједињене комисије за каталогизацију и класификацију ВБС-а, не само библиотекама у систему COBISS, већ и каталогизаторима који раде у другим програмима.

План рада Секције за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије за 2023. годину

Секција за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије, у складу са Правилником о раду Секције за каталогизацију, планира да у 2023. години организује најмање два састанка, а по потреби и више, на којима би чланови радних група изнели своја запажања, предлоге, анализе и излагања из свог делокруга рада. Теме излагања или презентација биле би унапред договорене са организаторима састанка. Уколико неко од излагача буде желео да своје излагање приреди и објави као стручни или научни рад, настојаћемо да омогућимо његово објављивање у Библиотекару или неком другом научном часопису из библиотечко-информационе струке.

План је да Секција организује стручни скуп из области каталогизације и да штампа зборник радова са тог скупа. По потреби биће организовани и вебинари из ове области.

Планира се сарадња са другим стручним телима БДС-а, као и домаћим и међународним организацијама и телима, који се у свом раду баве питањима каталогизације.

Председник Секције за каталогизацију
Библиотекарског друштва Србије,
Драгослава Родаљевић

Примљено: 9. 2. 2023.

Деловодни број додељен: 13. 2. 2023.

Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије

Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије поново је почела са радом током 2022. године. Молба за реактивацију је упућена Управном одбору Друштва 13. децембра 2021. године, а сагласност на иницијативу за њено конституисање дата је 20. априла 2022. године, на 10. редовној седници. Коначна одлука о реактивирању Секције донета је 1. јула 2022. године, на 5. електронској седници Управног одбора Друштва.

Конститутивна седница Секције је одржана 23. маја, а прва редовна 17. октобра 2022. године. Основни циљеви и задаци Секције за јавне библиотеке су:

- праћење и проучавање стања, потреба и побољшање услова рада у јавним библиотекама,
- унапређење служби, услуга и програма јавних библиотека,
- унапређење статуса и положаја јавних библиотека,
- праћење новина у библиотекарству и њихова примена у пракси,
- образовање и усавршавање библиотечких радника,
- присуство јавних библиотека на интернету,
- учешће у припреми закона и других нормативних аката и стандарда.

Чланови Секције су узели учешће на Форуму БДС-а који је носио назив "Секције и комисије БДС: потребе и могућности стручног удруживања и повезивања", а одржан је 27. октобра 2022. године, на 65. Међународном београдском сајму књига.

План рада Секције за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије за 2023. годину

Секција за јавне библиотеке Библиотекарског друштва Србије, у складу са својим циљевима и задацима, планира да у 2023. години организује најмање два, а по потреби и више састанака. Неке од тема којима ће се Секција бавити биће везане за набавку књига, унапређење комуникације са корисницима, обуком за писање пројеката којим се узима учешће на конкурсима везаним за европске фондове, примерима добре праксе и другим питањима везаним за побољшање услуга и услова рада у јавним библиотекама. Уколико се стекну услови и ангажују компетентни предавачи, планира се и организовање вебинара везаних за неку од поменутих тема.

Такође, Секција ће се бавити положајем библиотекара, унапређењима њихових компетенција, проблемима увођења услуге позајмице електронских књига.

Планира се сарадња са другим стручним телима БДС-а, као и појединцима и организацијама који се у свом раду баве библиотечно-информационим системом и корисницима јавних библиотека, а првенствено са Секцијом за матичне библиотеке БДС-а.

Председник Секције за јавне библиотеке
Библиотекарског друштва Србије
Бојана Маринчић

Примљено: 10. 2. 2023.

Деловодни број додељен: 13. 2. 2023.